

Jönköpings tingsrätt
Rotel 10

Till Göta hovrätt

JÖNKÖPINGS TINGSRÄTT
Brottmålshandl 4INKOM: 2022-05-27
MÅLNR: B 1611-22
AKTBIL: 29GÖTA HOVRÄTT
Rotel 26INKOM: 2022-05-27
MÅLNR: Ö 2077-22
AKTBIL: 1**Överklagande av Jönköpings tingsrätts beslut 11 maj 2022, B 1611-22****Klagande**

Kammaråklagare Pontus Bergsten, Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet

MotpartOsunbor, Osemwengie
1979-04-22
Duvgatan 16
JÖNKÖPING**Offentlig försvarare**Advokat Anders Funcke
Advokat Anders Funcke AB
Box 249
341 25 Ljungby**Saken**

Europeisk arresteringsorder

Yrkanden

Jag begär att hovrätten, med ändring av tingsrättens beslut, beslutar att Osunbor ska överlämnas till Grekland enligt den europeiska arresteringsordern.

Jag begär att Osunbor häktas då det inte saknas flyktfara.

Grunder

Tingsrätten har gjort en felaktig bedömning när den kommit fram till att det föreligger hinder mot ett överlämnande enligt 2 kap. 3 § punkten 6 lagen (2003) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder (arresteringsorderlagen).

Tingsrätten har, med hänvisning till EU-domstolens avgörande i mål C-108/16 *Dworzecki*, funnit att villkoren i artikel 4 a 1 a) i rambeslutet (2002/584/RIF) inte är uppfyllt eftersom kallelse till förhandlingen har skett genom Osunbors försvarare. Tingsrätten har vidare inte ansett att villkoren i artikel 4 a 1 b) är uppfyllda eftersom varken Osunbor eller hans försvarare var närvarande vid den sista förhandlingsdagen. Slutligen har tingsrätten ansetts sig förhindrad att ta hänsyn till övriga omständigheter som framkommit i ärendet. Detta med hänvisning till att den svenska lagen är tvingande i sin ordalydelse trots att bestämmelsen i Artikel 4 a 1 är fakultativ.

Enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder ska den som eftersöks enligt en arresteringsorder för verkställighet av en frihetsberövande påföljd och som anträffas i Sverige överlämnas till den utfärdade medlemsstaten, om inte annat följer av lag. Rambeslutet innebär ett åtagande för Sverige och övriga medlemsstater att överlämna den som eftersöks enligt en arresteringsorder. Överlämnande får vägras endast i de fall där det följer av rambeslutet. Av 2 kap. 3 § första stycket 6 i den svenska lagen framgår att överlämnande inte får beviljas om det avser verkställighet av en frihetsberövande påföljd som har dömts ut efter en förhandling där den eftersökte inte var personligen närvarande och om den utfärdande myndigheten inte har bekräftat att något av villkoren i artikel 4a.1 i rambeslutet är uppfyllt.

Det ska inledningsvis noteras att EU-domstolen har i flera avgöranden bl.a. i dom av den 10 augusti 2017 i mål C-270/17 *Tupikas* framhållit att medlemsstaterna är skyldiga att verkställa ett utländskt avgörande. Verktällighet utgör enligt domstolen huvudregeln och möjligheterna till vägran ska uppfattas som undantag som ska tolkas strikt (punkt 50). Även Högsta domstolen har i ett nyligen meddelat beslut den 31 mars 2022 i mål Ö 7821-21 (gällande erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljd inom EU) angivit, med hänvisning till EU-domstolens dom ovan, att utgångspunkten är tydlig; erkännande och verkställighet ska ske om inte uttryckliga hinder föreskrivs (punkt 13).

I nu aktuellt ärende har Grekland i ett kompletterande svar angivit att villkoret i Artikel 4.a 1 i) i rambeslutet är uppfyllt dvs. att den eftersökte inte kallats personligen till förhandlingen men på annat sätt faktiskt officiellt underrättades om tid och plats för förhandlingen, på ett sådant sätt att man otvetydigt kan slå fast att han hade kännedom om den planerade förhandlingen, och underrättades om att beslut kunde meddelas även om han inte var personligen närvarande vid förhandlingen.

Tingsrätten har, med hänvisning till EU-domstolens avgörande i mål C-108/16 *Dworzecki*, trots det funnit att villkoren i artikel 4 a 1 a) i rambeslutet

(2002/584/RIF) inte är uppfyllda eftersom det enligt kompletterande uppgifter framgår att kallelse till förhandlingen har skett genom Osunbors försvarare.

Vad gäller tillämpningen av principerna från EU-domstolens avgörande i C-108/16 *Dworzecki*, ska det framhållas att omständigheterna i det målet skiljer sig mot nu aktuellt ärende.

I *Dworzecki* fastslog EU-domstolen att artikel 4a.1 a i) i rambeslutet ska tolkas så, att en kallelse som inte har delgetts den berörda personen direkt, utan som på den berördes hemadress har lämnats till en vuxen medlem av dennes hushåll som åtagit sig att lämna den vidare, inte i sig uppfyller villkoren i den bestämmelsen, när det inte framgår av den europeiska arresteringsordern att, och i så fall när, nämnda vuxna person faktiskt lämnat över kallelsen till den berörde.

I nu aktuellt ärende har Osunbor själv uppgett att han var närvarande vid förhandlingen i första instans där han dömdes till ett längre fängelsestraff. Han gav i uppdrag till sin försvarare att överklaga domen, vilken denne gjorde. Han har således känt till processen i andra instans. Han har vidare uppgett att flera förhandlingar ställdes in på grund av att målsäganden inte kom och att han 2009 släpptes fri i avvaktan på att rättegången skulle bli av. 2011 reste han tillbaka till Nigeria och återvände till Grekland 2013 (se tingsrättens protokoll). Av svar från Grekland framgår att första förhandlingsdagen hölls den 9 november 2011 i närvaro av Osunbors försvarare. På begäran av försvararen, som var utsedd av Osunbor, sköts förhandlingen upp med hänvisning till, som det får förstås, laga förfall hos Osunbor. Det beslutades om nytt förhandlingsdatum till den 7 juni 2012. Försvararen informerades om detta samt informerades också om Osunbors skyldighet att närvara vid förhandlingen den 7 juni 2012, utan någon delgivning. Vid den fortsatta förhandlingen den 7-8 juni 2012 var varken Osunbor eller hans försvarare närvarande. Dom meddelades i Osunbors utevaro. Domen delgavs Osunbor genom att den fastsattes på dörren till hans uppgivna bostad samt till hans försvarare.

Även om Osunbor inte personligen delgivits kallelsen till den sista förhandlingsdagen så kände han till att processen pågick och han företrädde av en försvarare, även om denne inte var närvarande vid sista förhandlingsdagen. Han lämnade även Grekland under pågående process.

Som framgår av punkterna 50-51 i domen ska även övriga omständigheter beaktas som gör att den berörda personens rätt till försvar inte åsidosätts (se även *Tupikas* C-270/17, punkt 96). Tingsrätten har ansett sig förhindrad att ta dessa omständigheter i beaktande med hänvisning till att den svenska lagen är tvingande i sin ordalydelse.

Jag anser att tingsrätten kommit till felaktig slutsats. Tingsrätten har tillämpat *Dworzecki* vid bedömningen av om villkoren i artikel 4.a 1 a) är uppfyllda men har inte tillämpat principerna som fastslagits i avgörandet när det gäller frågan om att övriga omständigheter ska beaktas. Att endast tillämpa vissa delar av EU-domstolens avgörande leder felaktiga slutsatser.

I det sammanhanget ska det noteras att enligt EU-domstolens avgörande den 29 april 2021 i mål C-665/20 PPU framgår att medlemsstaterna, när de väljer att införliva en fakultativ avslagsgrund inte får föreskriva en obligatorisk skyldighet för de rättsliga myndigheterna att avslå, utan möjlighet för dessa myndigheter att beakta omständigheterna i varje enskilt fall (punkterna 40-45). Även om rambeslutet inte har direkt effekt ska den nationella rätten tolkas på så sätt att rambeslutet ges full verkan och för att uppnå ett resultat som är förenligt med rambeslutets syfte (punkterna 62-64, se även *Lopes da Silva Jorge* mål C-42/11, punkterna 53-56 och *Friman m.fl.*, Överlämnande enligt en europeisk arresteringsorder – En kommentar (3 dec. 2021, JUNO version 1C) kommentar till 2 kap.).

Bestämmelsen i 2 kap. 3 § punkten 6 arresteringsorderlagen ska således tolkas även med beaktande av övriga omständigheter som framgår i ärendet.

I det avseendet anser jag att hänsyn bör tas till att i Sverige, under motsvarande omständigheter, hade sannolikt Osunbors överklagande förfallit. Det ska även noteras att enligt svensk rätt kan den tilltalade dömas i uteläge i andra instans utan att vara personligen delgiven kallelse till förhandling, även om han frikänts i tingsrätten, och utan att dennes rätt till försvar kan anses ha åsidosatts (se Högsta domstolens beslut den 1 december 2021 i mål B 6137-20).

Jag anser därför sammanfattningsvis att med hänsyn till övriga omständigheter det inte kan konstateras att Osunbors rätt till försvar har åsidosatts i nu aktuellt ärende. Hinder mot ett överlämnande föreligger således inte.

Då det inte saknas risk för att Osunbor avviker eller på annat sätt undandrar sig ett överlämnande, ska han frihetsberövas till dess att överlämnandet har verkställts.

Äberopad utredning

1. Europeisk arresteringsorder, protokoll sid 12-19
2. Komplettering från Grekland, protokoll sid 29-35.

Prövningstillstånd

Prövningstillstånd bör meddelas då det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till. Det är även av vikt för ledning av tillämpningen av 2 kap. 3 § punkten 6 arresteringsorderlagen att överklagandet prövas av högre rätt.

Pontus Bergsten